

Metaphors of Nostalgia Among Thai Language Users on Application X:

A Conceptual Metaphor and Metaphor Function Approach

อุปสรรคความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยบนแอปพลิเคชัน X: การศึกษาตามแนวอุปสรรคเชิงมนทัศน์และหน้าที่อุปสรรค

Xin Xie

ซิน เซีย

Wuttinun Kaewjungate*

วุดตินันท์ แก้วจันทร์เกตุ

Faculty of Humanities, Kasetsart University, Thailand

Corresponding author*

e-mail: wuttinun.ka@ku.th

Received 11-11-2025**Revised** 24-02-2026**Accepted** 25-02-2026**Doi:** 10.69598/artssu.2026.5990.**How to Cite:**

Xie, X., & Kaewjungate, W. (2026). Metaphors of Nostalgia Among Thai Language Users on Application X: A Conceptual Metaphor and Metaphor Function Approach. *Journal of Arts and Thai Studies*, 48(2), E5990 (1-17).

Keywords: nostalgia, conceptual metaphor, the functions of metaphor, application X

คำสำคัญ: ความคิดถึง, อุปสรรคเชิงมนทัศน์, หน้าที่อุปสรรค, แอปพลิเคชัน X

Abstract

Background and Objectives: Nostalgia is an important and complex emotion with both positive and negative impacts in people's daily lives. It can therefore be difficult to use language to clearly explain the emotion of nostalgia, which is inherently abstract. Metaphors appear to be a key tool that could help explain nostalgia more concretely and clearly. This research, therefore, aims to study conceptual metaphors of nostalgia, which are reflected through metaphorical expressions used by Thai language users on the X application (formerly known as "Twitter"), and to study the functions of these nostalgia metaphors from the above data.

Methods: The data were collected from X from January 2023 to September 2025, by searching the keyword "khwam khittueng" (nostalgia). Metaphorical expressions were then selected from non-metaphorical expressions. The Conceptual Metaphor Theory (Lakoff & Johnson, 2003) as further developed by Kövecses (2002, 2004) was applied to analyze these metaphorical expressions and classified into conceptual metaphor groups. Only groups with a total frequency of five or more occurrences of metaphorical expressions were included in the study. Furthermore, the functions of these nostalgia metaphors were analyzed with the Functions of Metaphor Theory of Goatly (1997) by focusing on their semantic features and the context, then classified the functions of these nostalgia metaphors into groups.

Results: The research findings revealed 4 conceptual metaphors of nostalgia used by Thai language users on X, which were reflected through a total of 157 metaphorical expressions. These metaphors, in descending order of frequency, are [NOSTALGIA IS A PERSON], [NOSTALGIA IS AN OBJECT], [NOSTALGIA IS A DISEASE] and [NOSTALGIA IS WATER]. Moreover, these conceptual metaphors perform several significant functions: the Ideational function, the Ideational and Interpersonal function, the Interpersonal function and the Textual function. Notably, the Ideational function and the Textual function were identified in almost all conceptual metaphors.

Application of this study: This research reveals the conceptualizations of nostalgia of Thai language users. It fosters a deeper understanding of nostalgia among Thai people. Furthermore, the findings have pedagogical benefits to some courses such as "Language and Thoughts" or "Language in Thai Society and Culture".

Conclusions: This study demonstrates that the emotion of nostalgia (khwam khittueng) is conceptualized by Thai language users through metaphorical expressions grounded in familiar, concrete, and everyday experiences. Four major conceptual metaphors were identified: [NOSTALGIA IS A PERSON], [NOSTALGIA IS AN OBJECT], [NOSTALGIA IS A DISEASE] and [NOSTALGIA IS WATER]. These metaphors reveal how Thai speakers understand and communicate an abstract emotional experience by mapping it onto physical and social domains of experience. Beyond conveying meaning, the metaphors function as linguistic resources for organizing thoughts, expressing emotions, establishing interpersonal connections, and constructing self-expression in online social media spaces. The findings contribute to a deeper understanding of the relationship between language, cognition, and emotion among Thai language users, while reflecting the role of metaphor as a linguistic mechanism that helps convey complex emotional experiences in ways that can be communicated and understood effectively.

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์: ความคิดถึงเป็นอารมณ์สำคัญชนิดหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นอารมณ์ที่ซับซ้อน มีผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ การใช้ภาษาอธิบายอารมณ์ความคิดถึงซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม ให้เข้าใจอย่างชัดเจนจึงเป็นเรื่องยาก อุปลักษณณ์น่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยอธิบายอารมณ์ความคิดถึงได้อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์ความคิดถึงที่สะท้อนผ่านถ้อยคำอุปลักษณณ์ที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้บนแอปพลิเคชัน X และศึกษาหน้าที่ของอุปลักษณณ์ความคิดถึงจากข้อมูลดังกล่าว

วิธีการศึกษา: เก็บรวบรวมข้อมูลจากแอปพลิเคชัน X (ชื่อเดิม ทวิตเตอร์ Twitter) ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2568 โดยใช้คำค้นว่า “ความคิดถึง” จากนั้นจึงแยกถ้อยคำที่ใช้อุปลักษณณ์ออกจากถ้อยคำอื่นที่ไม่ได้ใช้อุปลักษณณ์ วิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณณ์ตามแนวคิดทฤษฎีอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์ของ Lakoff & Johnson (2003) และ Kövecses (2002, 2004) และจัดกลุ่มมโนอุปลักษณณ์ ทั้งนี้กลุ่มมโนอุปลักษณณ์ที่นำมาศึกษาต้องปรากฏความถี่โดยรวมแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง และวิเคราะห์หน้าที่ของอุปลักษณณ์ความคิดถึงตามแนวคิดทฤษฎีหน้าที่อุปลักษณณ์ของ Goatly (1997) โดยพิจารณาถึงลักษณะเด่นทางความหมาย รวมทั้งพิจารณาบริบทถ้อยคำ จึงจะนำมาจัดกลุ่มหน้าที่ของอุปลักษณณ์

ผลการศึกษา: ผลการวิจัยพบมโนอุปลักษณณ์ความคิดถึงที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้บนแอปพลิเคชัน X ซึ่งพบทั้งหมด 4 มโนอุปลักษณณ์สะท้อนผ่านทั้งหมด 157 ถ้อยคำอุปลักษณณ์ ได้แก่ [ความคิดถึง คือ คน] [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] [ความคิดถึง คือ โรค] และ [ความคิดถึง คือ น้ำ] ตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย และมโนอุปลักษณณ์ดังกล่าวทำหน้าที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิดและด้านบุคคลสัมพันธ์ หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ และหน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ ทั้งนี้หน้าที่การถ่ายทอดความคิดและหน้าที่ด้านการเรียบเรียงความปรากฏในเกือบทุกมโนอุปลักษณณ์

การประยุกต์ใช้: งานวิจัยนี้เผยให้เห็นมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่ออารมณ์ความคิดถึง ซึ่งจะทำให้เข้าใจสภาวะทางอารมณ์ความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยมากขึ้น รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาภาษากับความคิดหรือภาษากับสังคมและวัฒนธรรมไทย

บทสรุป: การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าอารมณ์ความคิดถึงในมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยได้รับการทำให้เป็นรูปธรรมผ่านอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์ที่อาศัยประสบการณ์ใกล้ตัวและสิ่งที่รับรู้ได้ในชีวิตประจำวัน โดยพบมโนอุปลักษณณ์หลัก 4 ประเภท ได้แก่ [ความคิดถึง คือ คน] [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] [ความคิดถึง คือ โรค] และ [ความคิดถึง คือ น้ำ] ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาไทยรับรู้และอธิบายอารมณ์นามธรรมผ่านกรอบความคิดที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางกายภาพและสังคม อุปลักษณณ์เหล่านี้มีได้ทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดความหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดระเบียบความคิด สื่อสารความรู้สึก สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และแสดงตัวตนในพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ ผลการวิจัยจึงช่วยขยายความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษา ความคิด และอารมณ์ของผู้ใช้ภาษาไทย ตลอดจนสะท้อนบทบาทของอุปลักษณณ์ในฐานะกลไกทางภาษาที่ช่วยถ่ายทอดประสบการณ์ทางอารมณ์ที่ซับซ้อนให้สามารถสื่อสารและทำความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทนำ (Introduction)

ความคิดถึงเป็นอารมณ์สำคัญชนิดหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งหมายถึง การนึกถึงด้วยใจผูกพัน (Royal Society, 2011; Phanthumeta, 2012 : 46) ส่วนแหล่งที่มาของความคิดถึงน่าจะมาจากการที่เราคิดถึงสิ่งที่เรารัก เราผูกพัน และถ้าคิดถึงแล้วไม่ได้ อาจจะไปสู่ความโศกเศร้าได้ (Taephant, 2022) ความคิดถึง (nostalgia) เป็นอารมณ์อ่อนไหวที่ “หวานปนขม” (bittersweet) โดยภาพรวมมีอิทธิพลเชิงบวก สามารถเพิ่มความสุขในการใช้ชีวิต (well-being) ได้ (Layous & Kurtz, 2023)

งานวิจัยของ Juhl & Biskas (2023) ชี้ให้เห็นว่าความคิดถึงอาจไม่เพียงแต่เป็นปฏิกิริยาทางอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์เท่านั้น แต่ยังมียบทบาทสำคัญทางสังคม เช่น ส่งเสริมความผูกพันกับผู้อื่นในสังคม เพิ่มความหมายในชีวิต เพิ่มความเห็นอกเห็นใจ และเป็นมิตรกับสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยของ Permkwamsuk et al. (2023) แสดงให้เห็นว่าการคิดถึงบุคคลที่ตนเองรักและรักตนเองช่วยลดแรงจูงใจและความตั้งใจในการฆ่าตัวตายได้ แต่ความคิดถึงมีผลกระทบด้านลบเช่นกัน กล่าวคือ ความคิดถึงอาจก่อให้เกิดการส่งเสริมพฤติกรรมการให้สินบน (bribe-taking) เพื่อสร้างและคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ (Juhl & Biskas, 2023) จึงสรุปได้ว่า ความคิดถึงเป็นอารมณ์ที่ซับซ้อน ประกอบด้วยหลากหลายมิติ มีผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ

ทั้งนี้คนส่วนใหญ่มักจะมิมีประสบการณ์การคิดถึง และต้องการแสดงความคิดถึงออกมาผ่านภาษา แต่ความคิดถึงเป็นอารมณ์ที่ซับซ้อน และมีความเป็นนามธรรมอย่างสูง การใช้ภาษาอธิบายอารมณ์ความคิดถึงให้เข้าใจอย่างชัดเจนจึงเป็นเรื่องที่ยากสำหรับหลายคน

อุปลักษณณ์น่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยอธิบายอารมณ์ความคิดถึงได้อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากอุปลักษณณ์สามารถช่วยให้เข้าใจนิมิตนามธรรม สิ่งไม่มีตัวตน หรือสิ่งที่คุ้นเคยน้อยกว่าผ่านนิมิตรูปธรรมที่เคยเรียนรู้มาแล้ว สิ่งมีตัวตน หรือสิ่งที่คุ้นเคยมากกว่า (Zhao, 2000 : 103; Wang, 2006 : 452) ดังตัวอย่างเช่น “ความคิดถึง ล้น ทะลัก เลยก่าบ งานนี้” (16/09/2025) ถ้อยคำในแอปพลิเคชัน X ดังกล่าวมีการใช้อุปลักษณณ์น้ำในการอธิบายความคิดถึง โดยเห็นได้จากถ้อยคำอุปลักษณณ์ที่ใช้ “ล้น ทะลัก” มีความหมายประจำรูปว่า พ้นหรือเลยระดับที่เปี่ยมอยู่แล้วจนไหลออกมา และอาการที่สิ่งที่แออัดกันอยู่หรือถูกกักกั้นหลุดหรือหลุดออกมาโดยแรง เมื่อสิ่งกีดกั้นแตกหรือพังทลายลง (Royal Society, 2011) จะเห็นได้ว่าถ้อยคำ “ล้น ทะลัก” ดังกล่าวโดยปกติจะใช้กับน้ำ แต่ในบริบทดังกล่าวผู้ใช้ภาษาไทยกลับนำมาใช้กับอารมณ์ความคิดถึง ซึ่งแสดงให้เห็นการเปรียบเทียบความคิดถึงกับน้ำที่กำลังจะล้นออกมา โดยสื่อความว่าอารมณ์ความคิดถึงของตนมีอยู่ระดับมาก การใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าว เรียกว่าอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์ (conceptual metaphor)

อุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์เป็นแนวคิดที่นำเสนอโดยเลคอฟและจอห์นสันในหนังสือ *Metaphor We Live by* เมื่อปี ค.ศ. 1980 มีความคิดหลักว่าอุปลักษณณ์ไม่เพียงแต่อยู่ในบทประพันธ์เท่านั้น แต่อยู่ในภาษา ระบบความคิด และพฤติกรรมในชีวิตประจำวันของมนุษย์ มโนทัศน์ที่มนุษย์นำมาใช้ในการคิดมีโครงสร้างเชิงอุปลักษณณ์ ดังนั้นจึงสามารถศึกษาทำความเข้าใจมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาผ่านถ้อยคำอุปลักษณณ์ได้ (metaphorical expression) (Lakoff & Johnson, 2003 : 3-7) ต่อมานักวิชาการทั้งตะวันตกและตะวันออกได้พัฒนาต่อยอดแนวคิดดังกล่าว และมีความคิดสอดคล้องกันว่าภาษาเป็นภาพสะท้อนระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา โดยปกติผู้ใช้ภาษาจะสร้างอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์ ซึ่งประกอบด้วยวงความหมายต้นทาง (source domain) ที่รูปธรรมมากกว่า หรือคุ้นเคยมากกว่า และวงความหมายปลายทาง (target domain) ที่นามธรรมมากกว่า หรือคุ้นเคยน้อยกว่า ผ่านกลไกการถ่ายโยงความหมาย (mapping) (Zhao, 2000; Kövecses, 2002; Wang, 2006; Saralamba, 2019)

ปัจจุบันอุปลักษณณ์อารมณ์ได้รับความนิยมทางวิชาการไม่น้อย โคเวคเซส (Kövecses, 2004) ได้กล่าวถึงอุปลักษณณ์ของอารมณ์หลายชนิด เช่น ความโกรธ ความกลัว ความสุข ความโศกเศร้า ความรัก เป็นต้น อุปลักษณณ์อารมณ์ต่าง ๆ ในภาษาไทยก็ได้รับความนิยมเช่นกัน เช่น อุปลักษณณ์อารมณ์โกรธ (Tawichai, 2007) อุปลักษณณ์ความกลัว (Rodsap et al., 2017; Chokthawikit, 2021) อุปลักษณณ์ความสุขในบล็อกไทย (Klinnamhom, 2013) อุปลักษณณ์อารมณ์โศกเศร้าในนวนิยายไทย (Rodsap, 2018) และอุปลักษณณ์ความรักในบทเพลง (Klindej & Rodsap, 2019; Muangkaew & Nitnara, 2021; Suthanaphinyo, 2022) อุปลักษณณ์ความเครียด (Kaewjunge, 2023) ส่วนงานวิจัยต่างประเทศ ผู้วิจัยพบว่ามีการศึกษาความคิดถึงบ้านในงานเขียนวรรณกรรมภาษาจีน ผลการวิจัยพบว่ามีเปรียบเทียบความคิดถึงบ้านเป็นเสมือนปี ตัวเรือ สุสาน และช่องแคบ (Zhang, 2015) อย่างไรก็ตามยังไม่พบมีงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณณ์ความคิดถึงในภาษาไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์ความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยในแอปพลิเคชัน X เพื่อเผยให้เห็นมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่ออารมณ์ความคิดถึง และแสดงให้เห็นเจตนาหรือวัตถุประสงค์ในการใช้อุปลักษณณ์ความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยด้วย

วัตถุประสงค์การศึกษา (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์ความคิดถึงที่สะท้อนผ่านถ้อยคำอุปลักษณณ์ของผู้ใช้ภาษาไทยบนแอปพลิเคชัน X
2. เพื่อศึกษาหน้าที่ของอุปลักษณณ์ความคิดถึงที่ผู้ใช้ภาษาไทยบนแอปพลิเคชัน X

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

การศึกษาอุปลักษณณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน เริ่มตั้งแต่เลคอฟและจอห์นสันเสนอแนวคิดอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์ (conceptual metaphor theory) แก่นสาระสำคัญของอุปลักษณณ์ คือ การทำความเข้าใจสิ่งหนึ่งผ่านอีกสิ่งหนึ่ง โดยเชื่อว่าอุปลักษณณ์สัมพันธ์กับมโนทัศน์ของมนุษย์อย่างเป็นระบบ และอุปลักษณณ์ไม่ได้เป็นเพียงภาพพจน์ที่ปรากฏในบทประพันธ์หรืองานเขียนวรรณกรรมเท่านั้น แต่อุปลักษณณ์เป็นผลผลิตที่สื่อความคิดและพฤติกรรมในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ระบบความคิดหรือมโนทัศน์ที่มนุษย์ใช้ในการคิดและการกระทำมีโครงสร้างและความหมายเชิงอุปลักษณณ์ อุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง

ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ การทำความเข้าใจมโนทัศน์สามารถศึกษาผ่านภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร หรือถ้อยคำอุปมาอุปไมย (metaphorical expression) ได้ เนื่องจากถ้อยคำอุปมาอุปไมยกับมโนอุปมาอุปไมย (metaphorical concept) เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ (Lakoff & Johnson, 2003 : 3-7)

อุปมาอุปไมยจะมีประโยชน์ในการเรียนรู้โลกใหม่โดยเฉพาะสิ่งนามธรรม เมื่อมนุษย์ต้องการเรียนรู้ คิด ถ่ายทอดความคิดและมโนทัศน์นามธรรม มนุษย์ไม่ได้สร้างคำใหม่ตลอดเวลา แต่จะนำมาเชื่อมโยงกับสิ่งที่เคยเรียนรู้แล้ว หากดูร่วมกัน ต่อจากนั้นจึงใช้ความรู้ที่มีอยู่แล้วมาเรียนรู้ จัดการ คิด และถ่ายทอดมโนทัศน์ใหม่ และเกิดการถ่ายทอดความหมายระหว่างสองมโนทัศน์ (Zhao, 2000 : 103) การถ่ายทอดความหมายจากมโนทัศน์หนึ่งไปยังอีกมโนทัศน์หนึ่ง จะทำให้ถ้อยคำมีลักษณะเป็นอุปมาอุปไมย ทั้งนี้ อุปมาอุปไมยสามารถช่วยมนุษย์สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ต่างกัน เพื่อให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งมากขึ้น (Wang, 2006 : 406) จึงสรุปได้ว่าอุปมาอุปไมยสัมพันธ์กับระบบปริชาณอย่างใกล้ชิด

นักวิชาการไทยมีความคิดคล้ายกันเช่นกัน Saralamba (2013) เชื่อว่าภาษาเป็นภาพสะท้อนระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา การอธิบายอุปมาอุปไมยสามารถเปิดเผยความนึกคิด (cognition) และการประมวลผลความคิด (conceptual process) ของมนุษย์ได้

ทั้งนี้อุปมาอุปไมยเชิงมโนทัศน์ประกอบด้วยสองวงความหมาย โดยวงความหมายหนึ่งถูกเข้าใจผ่านอีวงความหมายหนึ่ง และสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ (systematic correspondences) ระหว่างวงความหมายต้นทาง (source domain) กับวงความหมายปลายทาง (target domain) (Kövecses, 2002 : 4-7) ดังตัวอย่างมโนอุปมาอุปไมย [ความรัก คือ การเดินทาง] หรือ LOVE IS A JOURNEY

<i>Source: JOURNEY</i>		<i>Target: LOVE</i>
the travelers	⇒	the lovers
the vehicle	⇒	the love relationship itself
the journey	⇒	events in the relationship
the distance covered	⇒	the progress made
the obstacles encountered	⇒	the difficulties experienced
decisions about which way to go	⇒	choices about what to do
the destination of the journey	⇒	the goal(s) of the relationship

Figure 1 Mapping of LOVE IS A JOURNEY

(Source: Kövecses, 2002 : 7)

จะเห็นได้ว่าการที่จะเข้าใจวงความหมายปลายทางได้จะต้องมีความเข้าใจวงความหมายต้นทางก่อน คุณสมบัติบางประการในวงความหมายต้นทางถ่ายทอดไปยังวงความหมายปลายทาง ทำให้วงความหมายปลายทางได้รับคุณสมบัติบางประการจากวงความหมายต้นทางโดยอาศัยกระบวนการปริชาณ (Wang, 2006 : 407)

อย่างไรก็ตาม หากมองมโนทัศน์เกี่ยวกับอารมณ์ อุปมาอุปไมยมีบทบาทสำคัญเช่นกัน กล่าวคือ อุปมาอุปไมยไม่เพียงแต่ปรากฏอยู่ทั่วไปในการใช้ภาษาที่เกี่ยวกับอารมณ์ แต่ยังเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจหลากหลายด้านของมโนทัศน์อารมณ์ (conceptualization of emotion) และประสบการณ์ทางอารมณ์ (emotional experience) (Kövecses, 2004 : 20) ดังนั้นการศึกษาการใช้อุปมาอุปไมยความคิดถึงในภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้ใช้ภาษาไทยจึงสามารถเผยให้เห็นผู้ใช้ภาษาไทยว่ามีมโนทัศน์ต่ออารมณ์ความคิดถึงอย่างไร

ยิ่งไปกว่านั้น อุปมาอุปไมยมีบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ในการสื่อสารไปยังผู้รับสาร ดังที่โกทลี (Goatly, 1997) ได้เสนอแนวคิดหน้าที่อุปมาอุปไมย (the functions of metaphor) โดยเชื่อมโยงกับหน้าที่สามประการของภาษา (metafunctions of language) ของฮัลลiday (Halliday) ประกอบด้วย 1) หน้าที่ด้านถ่ายทอดความคิด (ideational function) ได้แก่ การเติมช่องว่างในคลังคำ (Filling lexical gaps) การอธิบายความคิดหรือสิ่งที่เป็นามธรรมให้เป็นรูปธรรมและการสร้างแบบจำลอง (Explanation and modelling) การเปลี่ยนมุมมองหรือทำให้เกิดมุมมองใหม่ (Reconceptualization) 2) หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์

(interpersonal function) ได้แก่ การแสดงอารมณ์ความรู้สึก (expressing emotional attitude) การช่วยตกแต่งหรืออำพราง ถ้อยคำที่ให้ความรู้สึกทางลบ (decoration and disguise) การกล่าวเกินจริง (hyperbole) การสร้างความสนิทสนมและความเป็นพวกพ้อง (cultivating of intimacy) และการสร้างอารมณ์ขัน (humour) 3) หน้าที่ด้านเรียบเรียงความ (textual function) ได้แก่ การเรียบเรียงความหรือลำดับความทำให้มีสัมพันธภาพและเอกภาพ (textual structuring) การสร้างจินตนาการ (fiction) การช่วยความจำและเรียกร่องความสนใจ โดยใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มาก (enhancing memorability, foregrounding and informativeness) นอกจากนี้ยังมีอีกสองหน้าที่เกี่ยวกับทั้งด้านถ่ายทอดความคิดและด้านบุคคลสัมพันธ์ คือ การให้เหตุผลเพื่อให้ผู้ฟังกระทำหรือไม่กระทำบางอย่าง โดยมุ่งหวังให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง (argument by analogy) และการสร้างอุดมการณ์หรือกำหนดความคิดคนในสังคม (ideology) การศึกษาหน้าที่อุปลักษณ์จะช่วยให้เห็นเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารที่ใช้อุปลักษณ์ในฐานะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร

แนวคิดหน้าที่อุปลักษณ์ของโกทลีที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้ในการศึกษาหน้าที่ของอุปลักษณ์ความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยบนแอปพลิเคชัน X เพื่อแสดงให้เห็นเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่เลือกใช้อุปลักษณ์ความคิดถึงเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารในบริบทดังกล่าว

วิธีการศึกษา (Research Methods)

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ Lakoff & Johnson (2003) Kövecses (2002, 2004) Zhao (2000) และ Wang (2006) รวมทั้งศึกษาแนวคิดหน้าที่อุปลักษณ์ของ Goatly (1997) และทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณ์อารมณ์ต่าง ๆ ในภาษาไทย

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแอปพลิเคชัน X (ชื่อเดิม ทวิตเตอร์ Twitter) ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2568 โดยใช้คำค้นว่า “ความคิดถึง” เท่านั้น โดยไม่เก็บคำอื่นที่ใกล้เคียงกัน เช่น “คะนึง” “คำนึง” “อาวรณ์” “โหยหา” หรือรูปภาษาอื่นที่สื่อถึงความคิดถึง เพื่อให้ข้อมูลที่ศึกษามีความชัดเจนและตรงประเด็นที่ศึกษา จากนั้นจึงแยกถ้อยคำที่ใช้อุปลักษณ์ออกจากถ้อยคำอื่นที่ไม่ได้ใช้อุปลักษณ์ โดยคัดเลือกเฉพาะถ้อยคำที่ใช้อุปลักษณ์ทั้งหมด 171 ถ้อยคำมาวิเคราะห์ ทั้งนี้ แอปพลิเคชัน X ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี จึงเป็นแหล่งข้อมูลภาษาธรรมชาติที่สะท้อนการใช้ภาษาจริง และเป็นแพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับการแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ

3. วิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ตามแนวคิดทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ Lakoff & Johnson (2003) และ Kövecses (2002, 2004) และจัดกลุ่มโมอุปลักษณ์ ทั้งนี้กลุ่มโมอุปลักษณ์ที่นำมาศึกษาต้องปรากฏความถี่โดยรวมแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าไม่ใช่วลีสนทนาของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากเป็นระบบความคิดหรือมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยโดยทั่วไปจริง ๆ ทั้งนี้ ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏ 1 ครั้ง จะนับเป็น 1 ถ้อยคำ แม้จะปรากฏซ้ำ ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่นำมาจัดกลุ่มเป็นโมอุปลักษณ์ได้มีทั้งหมด 157 ถ้อยคำ

4. วิเคราะห์หน้าที่ของอุปลักษณ์ความคิดถึง โดยพิจารณาลักษณะเด่นทางความหมาย บริบทถ้อยคำ รวมถึงการปฏิสัมพันธ์ ตลอดจนเจตนาในการสื่อสารของผู้ส่งสาร และผลที่คาดว่าจะเกิดกับผู้รับสาร เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มหน้าที่ของอุปลักษณ์

5. นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis) โดยแบ่งผลการวิจัยเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ความคิดถึงที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้บนแอปพลิเคชัน X และหน้าที่อุปลักษณ์ความคิดถึงที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้บนแอปพลิเคชัน X และจะนำเสนอค่าความถี่เป็นร้อยละ อย่างไรก็ตามตัวอย่างข้อความจะคงตามต้นฉบับโดยที่ไม่มีการดัดแปลงใดๆ เพื่อให้เห็นการใช้ภาษาจริงของผู้ใช้ภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์

ผลการศึกษา (Research Results)

ผลการวิจัยประกอบด้วยประเด็นแรก มโนอุปลักษณ์ความคิดถึงที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้บนแอปพลิเคชัน X ซึ่งพบทั้งหมด 5 มโนอุปลักษณ์สะท้อนผ่านทั้งหมด 157 ถ้อยคำอุปลักษณ์ และประเด็นที่สอง หน้าที่ของอุปลักษณ์ความคิดถึงที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้บนแอปพลิเคชัน X ซึ่งพบทำหน้าที่สำคัญ 3 หน้าที่ทั้งหน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ และหน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ

1. มโนอุปลักษณ์ความคิดถึงที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้บนแอปพลิเคชัน X

ผลการศึกษาพบมโนอุปลักษณ์ความคิดถึงผ่านถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้ในแอปพลิเคชัน X จากทั้งหมด 157 ถ้อยคำที่นำมาวิเคราะห์ พบว่ามีมโนอุปลักษณ์ดังนี้

Table 1 Metaphorical Concept of Nostalgia of Thai Language Users on Application X

ลำดับที่ No.	มโนอุปลักษณ์ “ความคิดถึง” Metaphorical Concept of Nostalgia	ความถี่ของถ้อยคำอุปลักษณ์ (ครั้ง) Frequency of metaphorical expressions (times)	ร้อยละ percentage
1	[ความคิดถึง คือ คน] NOSTALGIA IS A PERSON	78	49.68
2	[ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] NOSTALGIA IS AN OBJECT	51	32.49
3	[ความคิดถึง คือ โรค] NOSTALGIA IS A DISEASE	19	12.10
4	[ความคิดถึง คือ น้ำ] NOSTALGIA IS WATER	9	5.73
รวม Total		157	100

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่ามโนอุปลักษณ์ [ความคิดถึง คือ คน] เป็นมโนอุปลักษณ์ที่พบมากที่สุด รองลงมาคือมโนอุปลักษณ์ [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] ต่อจากนั้นเป็นมโนอุปลักษณ์ [ความคิดถึง คือ โรค] และ [ความคิดถึง คือ น้ำ] ตามลำดับ รายละเอียดแต่ละมโนอุปลักษณ์มีดังนี้

1.1 [ความคิดถึง คือ คน] เป็นมโนอุปลักษณ์ที่พบใช้มากที่สุด โดยปรากฏใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งหมด 78 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 49.68 ถ้อยคำอุปลักษณ์ดังกล่าวมักจะเกี่ยวกับคนกำลังทำงานในขั้นตอนต่าง ๆ หรือสภาพของการทำงาน รวมถึงการเคลื่อนที่ของคนด้วย เช่น ความคิดถึงทำงานหนัก ความคิดถึงทำงานไว ความคิดถึงเริ่มทำงาน ความคิดถึงกำลังทำงาน ความคิดถึงทำงานอีก ความคิดถึงไม่หยุดพัก พลังความคิดถึง ความคิดถึงกำลังเดินทาง ความคิดถึงมาถึง ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ความคิดถึง ทำงานหนักมาก

(Meanmean cheeniimiikhwaammaay MP86, 2025)

ตัวอย่างที่ 2

ความคิดถึง ไม่เคยหยุดพัก

(Janhom_love, 2025)

จากตัวอย่างที่ 1 มีการใช้ถ้อยคำอุปมาว่า “ทำงานหนัก” โดยเชื่อมโยงการทำงานอย่างหนักของคนกับการเกิดขึ้นของอารมณ์ความคิดถึงและส่งผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง ส่วนตัวอย่างที่ 2 มีการใช้ถ้อยคำอุปมาว่า “ไม่เคยหยุดพัก” โดยเชื่อมโยงการทำงานของคนกับปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดพักกับการเกิดอารมณ์ความคิดถึงผู้อื่นอย่างมาก จะเห็นได้ว่าทั้งสองตัวอย่างมีการนำคำที่อยู่ในวงความหมายของคน ซึ่งมีความชัดเจน เป็นรูปธรรมมากกว่าและอยู่ใกล้ตัวผู้ส่งสารมากกว่ามาเปรียบเทียบกับความคิดถึง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม

ตัวอย่างที่ 3

ความคิดถึง มาแล้ว

(mulek(Smile), 2023)

ตัวอย่างที่ 4

ความคิดถึง เดินทางแต่เช้าเลย

(luukbaawKEM, 2023)

จากตัวอย่างที่ 3 มีการใช้ถ้อยคำอุปมาว่า “มาแล้ว” โดยเชื่อมโยงการที่คนกำลังจะเดินทางมาถึงแล้วกับการที่อารมณ์ความคิดถึงกำลังจะเกิดขึ้น ส่วนตัวอย่างที่ 4 มีการใช้ถ้อยคำอุปมาว่า “เดินทาง” โดยเชื่อมโยงคนที่ออกเดินทางตั้งแต่ช่วงเช้ากับความคิดถึงที่กำลังเกิดขึ้นในช่วงเช้า จะเห็นได้ว่าทั้งสองตัวอย่างมีการนำคำที่อยู่ในวงความหมายของคนซึ่งมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากกว่าและอยู่ใกล้ตัวผู้ส่งสารมากกว่ามาเปรียบเทียบกับความคิดถึงซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม โดยสามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

Table 2 Mapping of NOSTALGIA IS A PERSON

วงความหมายต้นทาง “คน” Source domain “PERSON”		วงความหมายปลายทาง “ความคิดถึง” Target domain “NOSTALGIA”	
คนที่เริ่มทำงาน กำลังทำงาน และหยุดทำงาน The person starting to work, in working and ceasing working	=>	ความคิดถึงที่เริ่มเกิดขึ้น กำลังเกิดขึ้น และไม่เกิดขึ้น The nostalgia starting to emerge, in emerging and ceasing emerging	
คนที่ทำงานหนักและทำงานไว The person working intensely and rapidly	=>	ความคิดถึงที่มีต่อผู้อื่นอย่างลึกซึ้งและเกิดภายในเวลาสั้น The deep nostalgia for someone emerging suddenly	
ผลลัพธ์ที่เกิดจากการทำงานของคน The output produced by the person	=>	การมีกำลังใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง The resulting motivation to do something	
คนที่กำลังเดินทาง The traveling person	=>	ความคิดถึงที่กำลังเกิดขึ้น The emerging nostalgia	
การเดินทางของคน The journey of the person	=>	การส่งต่อหรือบอกอารมณ์ความคิดถึงต่อผู้อื่น The passing or telling nostalgia to others	
จุดหมายปลายทาง The destination	=>	การที่ผู้รับรู้ถึงความคิดถึงของตนเอง The recipient perceiving one's nostalgia	

การถ่ายทอดโยงความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาไทยเชื่อมโยงวงความหมายต้นทาง ได้แก่ คน กับวงความหมายปลายทาง ได้แก่ ความคิดถึง ให้สัมพันธ์กัน โดยนำคุณสมบัติของคนทำงาน กระบวนการการทำงาน และการเดินทางของคนมาใช้อธิบายการเกิดขึ้นและความลึกซึ้งของอารมณ์ความคิดถึง ตลอดจนผลที่ตามมาของอารมณ์ความคิดถึง เพื่อให้อารมณ์ความคิดถึงที่เป็นนามธรรมมีลักษณะเป็นรูปธรรมมากขึ้น การเปรียบเทียบดังกล่าวข้างต้นให้เห็นว่าอารมณ์ความคิดถึงมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ค่อย ๆ ก่อตัว ดำเนินอยู่ และนำไปสู่ผลบางประการโดยผ่านประสบการณ์พื้นฐานเรื่องการทำงานและการเดินทางของคน

1.2 [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] เป็นนิมโนอุปมาอุปไมยที่พบใช้มากเป็นลำดับที่สอง มีการปรากฏใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยทั้งหมด 51 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.49 ถ้อยคำอุปมาอุปไมยมักจะเกี่ยวกับลักษณะการสัมผัสได้และลักษณะสิ่งที่มีตัวตนของวัตถุสิ่งของ รวมถึงการที่สามารถวัดปริมาณและขนาดของวัตถุสิ่งของได้ เช่น ความคิดถึงมีค่า ส่งความคิดถึง จำนวนความคิดถึง ความคิดถึงถึง วัน ความคิดถึงหมด ความคิดถึงคงอยู่ สัมผัสความคิดถึง ความคิดถึงเยอะมาก ความคิดถึงหนาแน่น หอบความคิดถึง ความคิดถึงเท่ากัน ฝากความคิดถึง เต็มไปด้วยความคิดถึง มัดรวมรวมความคิดถึง ความคิดถึงเพิ่มขึ้น ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่าง 5

ความคิดถึง ส่งไปถึง

(koongkamkram LOVE20, 2025)

ตัวอย่าง 6

ความคิดถึง SmartBoom เพิ่มขึ้นทุกวัน

(llr, 2025)

จากตัวอย่างที่ 5 มีการใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยว่า “ส่งไปถึง” โดยเปรียบเทียบความคิดถึงเป็นวัตถุสิ่งของที่สามารถส่งไปกันได้ จะเห็นได้ว่าการนำคำที่อยู่ในวงความหมายของวัตถุสิ่งของ ซึ่งมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากกว่า มาเปรียบเทียบกับความคิดถึง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม ส่วนตัวอย่างที่ 6 มีการใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยว่า “เพิ่มขึ้น” โดยเปรียบเทียบความคิดถึงเป็นวัตถุสิ่งของที่นับจำนวนได้ จะเห็นได้ว่าการนำคำที่อยู่ในวงความหมายของวัตถุสิ่งของ ซึ่งมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากกว่า มาเปรียบเทียบกับความคิดถึง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม โดยสามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

Table 3 Mapping of NOSTALGIA IS AN OBJECT

วงความหมายต้นทาง “วัตถุสิ่งของ” Source domain “OBJECT”		วงความหมายปลายทาง “ความคิดถึง” Target domain “NOSTALGIA”
การมีหรือไม่มีวัตถุอยู่ The presence or absence of the object	=>	การมีหรือไม่มีอารมณ์ความคิดถึง The presence or absence of nostalgia
ปริมาณและขนาดของวัตถุ The quantity and size of the object	=>	ระดับของความรู้สึกคิดถึง The degree or intensity of nostalgia
การส่งหรือมอบวัตถุให้ผู้อื่น Sending or giving the object to others	=>	ความพยายามให้ผู้อื่นรับรู้ความคิดถึงของตน The attempt to make others aware of one's nostalgia
วัตถุที่ส่งถึงปลายทาง The object arriving at destination	=>	การที่อีกฝ่ายรับรู้ความคิดถึงของตน Others perceiving one's nostalgia
มูลค่าของวัตถุ The value of the object	=>	ความสำคัญของความคิดถึง The significance or importance of nostalgia

การถ่ายทอดโยงความหมายดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาไทยเชื่อมโยงวงความหมายต้นทาง ได้แก่ วัตถุสิ่งของกับวงความหมายปลายทาง ได้แก่ ความคิดถึงให้สัมพันธ์กัน โดยนำคุณสมบัติของความสามารถในการจับต้องได้ของวัตถุสิ่งของ การวัดปริมาณได้ของวัตถุสิ่งของ และการส่งต่อวัตถุสิ่งของให้กันได้มาใช้อธิบายความคิดถึง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น การเปรียบเทียบดังกล่าวขบขันเน้นความหมายว่าความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยเป็นสิ่งที่มียู่จริง และมีอยู่ในระดับมาก เพื่อสื่อสารความรู้สึกนั้นออกไป

1.3 [ความคิดถึง คือ โรค] เป็นมโนอุปลักษณ์ที่พบความถี่ของการปรากฏใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวนทั้งหมด 19 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.10 ถ้อยคำเหล่านี้มักสื่อความหมายถึงอาการของโรค การจัดการกับโรค รวมถึงความอันตรายความน่ากลัวของโรคด้วย เช่น ความคิดถึงทรมาน ทนความคิดถึง เกลียตความคิดถึง บรรเทาความคิดถึง ความคิดถึงน่ากลัว ความคิดถึงรุนแรง ความคิดถึงเจ็บปวด ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 7

ความคิดถึงที่ทรมานที่สุด คือ การคิดถึงเธอที่เป็นคนเก่า

(-timeless, 2024)

ตัวอย่างที่ 8

บรรเทาความคิดถึงได้นิดนึง

(bowl, 2023)

จากตัวอย่างที่ 7 มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ว่า “ทรมาน” โดยเปรียบเทียบความคิดถึงเป็นโรคที่สร้างความทรมานได้ จะเห็นได้ว่าการนำคำที่อยู่ในวงความหมายของโรค ซึ่งมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากกว่า มาเปรียบเทียบกับความคิดถึง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม ส่วนตัวอย่างที่ 8 มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ “บรรเทา” โดยเปรียบเทียบความคิดถึงเป็นโรคที่ต้องการบรรเทาอาการ จะเห็นได้ว่าการนำคำที่อยู่ในวงความหมายของโรค ซึ่งมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากกว่า มาเปรียบเทียบกับความคิดถึง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม โดยสามารถแสดงกระบวนการถ่ายโยงความหมายได้ดังนี้

Table 4 Mapping of [NOSTALGIA IS A DISEASE]

วงความหมายต้นทาง “โรค” Source domain “DISEASE”		วงความหมายปลายทาง “ความคิดถึง” Target domain “NOSTALGIA”
ความทรมาน ความเจ็บปวดที่เกิดจากโรค The torment and pain caused by the disease	=>	ความรู้สึกไม่สบายใจที่เกิดจากความคิดถึง The emotional discomfort caused by nostalgia
การบรรเทาอาการของโรค The alleviation of the disease's symptoms	=>	การทำให้ความรู้สึกไม่สบายใจน้อยลง The alleviation of the emotional discomfort
ความอดทนต่ออาการของโรค The endurance of the disease's symptoms	=>	ความอดทนที่จะไม่คิดถึง The endurance of feelings of nostalgia
ความรุนแรงของโรค The severity of the disease	=>	ความรู้สึกไม่สบายใจอย่างมาก The intensity of the emotional discomfort
อันตรายที่เกิดจากโรค The danger caused by the disease	=>	ความทุกข์ทรมานอย่างมากจากความคิดถึง The sufferance caused by nostalgia

การถ่ายโยงความหมายดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าอารมณ์ความคิดถึงถูกนำเสนอในฐานะอารมณ์ที่สามารถก่อให้เกิดความไม่สบายใจหรือความทุกข์ทรมานแก่ผู้คนได้ และเป็นภาวะที่ต้องอาศัยความอดทน เพื่อเก็บงำความคิดถึงที่มีนั้น จะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาไทยได้เชื่อมโยงวงความหมายต้นทาง ได้แก่ โรค โดยเฉพาะคุณสมบัติด้านความเจ็บปวดและความทรมานกับวงความหมายปลายทาง ได้แก่ ความคิดถึง ให้สัมพันธ์กัน เพื่อเน้นย้ำมิติด้านลบของอารมณ์ดังกล่าว การเปรียบเทียบลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่อความคิดถึงในเชิงลบ เพราะความคิดถึงส่งผลด้านลบต่อผู้ส่งสารเป็นอย่างมาก

1.4 [ความคิดถึง คือ น้ำ] เป็นมโนอุปลักษณ์ที่พบถ้อยคำอุปลักษณ์น้อยที่สุดในการวิจัยครั้งนี้ พบถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งหมด 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.73 ถ้อยคำมักเกี่ยวกับปริมาณของน้ำ และการกระทำที่มีต่อน้ำ เช่น ความคิดถึงล้นทะลัก สาตความคิดถึง ความคิดถึงลดลง ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 9

หากความคิดถึงมัน “ล้นออกไป”

(maymayy, 2023)

ตัวอย่างที่ 10

ขอ สาต ความคิดถึง

(#yuuroooniw, 2023)

จากตัวอย่างที่ 9 มีการใช้ถ้อยคำอุปมาว่า “ล้น” โดยเปรียบเทียบความคิดถึงเป็นน้ำที่บรรจุในภาชนะและล้นออกมา จะเห็นได้ว่าการนำคำที่อยู่ในวงความหมายของน้ำ ซึ่งมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากกว่า มาเปรียบเทียบกับความคิดถึง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม ส่วนตัวอย่างที่ 10 มีการใช้ถ้อยคำอุปมาว่า “สาต” โดยเปรียบเทียบความคิดถึงเป็นน้ำที่สาตออกจากภาชนะ จะเห็นได้ว่าการนำคำที่อยู่ในวงความหมายของโรค ซึ่งมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากกว่า มาเปรียบเทียบกับความคิดถึง ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม โดยสามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

Table 5 Mapping of [NOSTALGIA IS WATER]

วงความหมายต้นทาง “น้ำ” Source domain “WATER”		วงความหมายปลายทาง “ความคิดถึง” Target domain “NOSTALGIA”
การสาตน้ำ The water splashing	=>	การที่ให้คนอื่นได้รับรู้ความคิดถึงของตน The action making others perceive one's nostalgia
น้ำที่ล้นทะลัก (The overflowing water)	=>	อารมณ์ความคิดถึงในระดับมาก The feelings of nostalgia in high intensity
ปริมาณน้ำที่ลดลง (The decreasing volume of water)	=>	ระดับของอารมณ์ความคิดถึงที่น้อยลง A decreasing intensity of nostalgia

การถ่ายทอดโยงความหมายดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาไทยเชื่อมโยงวงความหมายต้นทาง ได้แก่ น้ำ กับวงความหมายปลายทาง ได้แก่ ความคิดถึง ให้สัมพันธ์กัน โดยนำเอาคุณสมบัติของน้ำ การไหลของน้ำ การทำให้น้ำเคลื่อนที่อย่างแรง และปริมาณของน้ำมาอธิบายความคิดถึงซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น การเปรียบเทียบความคิดถึงเป็นน้ำดังกล่าวจึงขบเน้นความหมายในมิติที่ว่าอารมณ์ความคิดถึงสามารถมีระดับมากหรือน้อย อีกทั้งยังสามารถส่งต่อให้ผู้อื่นได้ การถ่ายทอดโยงความหมายเช่นนี้ช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจระดับและสภาพของอารมณ์ความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัยข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาไทยบนแอปพลิเคชัน X นิยมใช้สิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่าและคุ้นเคยมากกว่า ได้แก่ คน วัตถุสิ่งของ โรค และน้ำ มาใช้เปรียบเทียบกับอารมณ์ความคิดถึงซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม เพื่ออธิบายและถ่ายทอดความรู้สึกคิดถึงไปยังผู้รับสาร เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกนั้นได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามเพื่อให้เห็นเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของการใช้อุปมาอุปไมยเป็นกลวิธีหรือเครื่องมือในการสื่ออารมณ์ความรู้สึกคิดถึง งานวิจัยนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์หน้าที่ของอุปมาอุปไมยความคิดถึงในลำดับถัดไป

2. หน้าที่ของอุปมาอุปไมยความคิดถึง

การวิเคราะห์หน้าที่ของอุปมาอุปไมยความคิดถึงจะแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาไทยบนแอปพลิเคชัน X กล่าวถ้อยคำอุปมาอุปไมยสะท้อนมโนอุปมาอุปไมยความคิดถึงในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสื่อสารและอธิบายให้ผู้คนเข้าใจความคิดถึงของตนเอง ถ้อยคำอุปมาอุปไมยและมโนอุปมาอุปไมยความคิดถึงจึงมีความสัมพันธ์กันและมีบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ทั้งนี้มโนอุปมาอุปไมยอาจทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 หน้าที่ โดยขึ้นอยู่กับบริบทที่ปรากฏใช้ รายละเอียดต่าง ๆ มีดังนี้

2.1 หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด

หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิดเป็นการใช้อุปมาอุปไมยเพื่ออธิบายและถ่ายทอดความคิดถึง รวมทั้งสื่อสารความคิดถึงไปสู่ผู้รับสาร อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้พบมโนอุปมาอุปไมยความคิดถึงทั้ง 4 มโนอุปมาอุปไมยที่นำเสนอในผลการวิจัยทำหน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด โดยเฉพาะการอธิบายความคิดที่เป็นนามธรรมให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม เนื่องจากมโนอุปมาอุปไมยทั้ง 4 มโนอุปมาอุปไมยที่นำมาเปรียบเทียบล้วนมีลักษณะเป็นรูปธรรมหรือมีความเป็นรูปธรรมมากกว่าที่อยู่ในวงความหมายความคิดถึง มโนอุปมาอุปไมยต่างกันจะอธิบายคุณสมบัติต่างกัน และมโนอุปมาอุปไมย 1 มโนอุปมาอุปไมยอาจถ่ายทอดความคิดได้มากกว่า 1 ความคิด ความคิดที่ถ่ายทอดโดยมโนอุปมาอุปไมยความคิดถึงมีดังนี้

2.1.1 อารมณ์ความคิดถึงมีอยู่จริง ความคิดดังกล่าวสะท้อนผ่านมโนอุปมาอุปไมย [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] และ [ความคิดถึง คือ น้ำ] เนื่องจากแบบเปรียบเทียบที่นำมาใช้ทั้ง 2 มโนอุปมาอุปไมย อย่างวัตถุสิ่งของและน้ำมีความเป็นรูปธรรมจับต้องได้มองเห็นได้ และมีตัวตน เมื่อนำเอาถ้อยคำที่อยู่ในวงความหมายเหล่านี้เปรียบเทียบกับความคิดถึง สามารถถ่ายทอดคุณสมบัตินี้กับวงความหมายของความคิดถึงได้ ทำให้ผู้รับสารเกิดความคิดอารมณ์ความคิดถึงมีอยู่จริง

2.1.2 อารมณ์ความคิดถึงมีกระบวนการเกิดขึ้น และสามารถทำให้กระบวนการนี้หยุดได้ กระบวนการนี้อาจแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลและช่วงเวลา ความคิดดังกล่าวสะท้อนผ่านมโนอุปมาอุปไมย [ความคิดถึง คือ คน] ซึ่งมีการนำเสนอด้านกระบวนการเกิดของอารมณ์ความคิดถึงเป็นหลัก เห็นได้จากถ้อยคำอุปมาอุปไมย ความคิดถึง ทำงานไว ความคิดถึง เริ่มทำงาน ความคิดถึง กำลังทำงาน ความคิดถึง ไม่หยุดพัก ความคิดถึง เดินทาง แต่ช้า เป็นต้น ซึ่งเป็นการถ่ายทอดคุณสมบัติขั้นตอนการทำงานและขั้นตอนการเดินทางของคนไปยังวงความหมายของความคิดถึง

2.1.3 อารมณ์ความคิดถึงเป็นสิ่งที่นับหรือวัดได้ ความคิดนี้เห็นได้จากมโนอุปมาอุปไมย [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] และ [ความคิดถึง คือ น้ำ] ซึ่งประกอบด้วยถ้อยคำอุปมาอุปไมย จำนวนความคิดถึง ความคิดถึงเท่ากัน เต็มไปด้วยความคิดถึง มัตรวรรณ ความคิดถึง ความคิดถึง เพิ่มขึ้น ความคิดถึง ล้นทะลัก ความคิดถึง ลดลง เป็นต้น โดยมีแบบเปรียบเทียบเป็นวัตถุสิ่งของและน้ำเป็นสิ่งที่นับจำนวนได้หรือใช้เครื่องวัดปริมาณได้ อีกทั้งยังบรรจุใส่ในภาชนะได้ มโนอุปมาอุปไมยทั้ง 2 มโนอุปมาอุปไมยจึงถ่ายทอดคุณสมบัตินี้ให้กับวงความหมายของความคิดถึง ทำให้ผู้รับสารมีความคิดว่านับจำนวนของอารมณ์ความคิดได้ วัดปริมาณของอารมณ์ความคิดได้

2.1.4 อารมณ์ความคิดถึงเป็นสิ่งที่ส่งต่อกันได้ ความคิดนี้เห็นได้จากมโนอุปมาอุปไมย [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] และ [ความคิดถึง คือ น้ำ] ซึ่งประกอบด้วยถ้อยคำอุปมาอุปไมย ส่งความคิดถึง ฝากความคิดถึง สาดความคิดถึง เป็นการถ่ายทอดคุณสมบัติการนำส่งกันได้ของวัตถุสิ่งของและคุณสมบัติการสาดออกจากภาชนะของน้ำไปยังวงความหมายของความคิดถึง

2.1.5 อารมณ์ความคิดถึงเป็นสิ่งที่ทำให้รู้สึกไม่สบายใจ ความคิดดังกล่าวสะท้อนผ่านมโนอุปมาอุปไมย [ความคิดถึง คือ โรค] โดยเน้นนำเสนอด้านความรู้สึกที่ไม่สบายใจจากความคิดถึง เห็นได้จากถ้อยคำอุปมาอุปไมย ความคิดถึง ทรมาณ ทน ความคิดถึง ความคิดถึงรุนแรง ความคิดถึง เจ็บปวด เป็นการนำคุณสมบัติความเจ็บป่วยไม่สบายของโรคภัยไข้เจ็บมาถ่ายทอดไปยังวงความหมายของความคิดถึง เพื่อให้ผู้รับสารเกิดความคิดว่าอารมณ์ความคิดถึงทำให้เกิดความไม่สบายใจได้

2.1.6 อารมณ์ความคิดถึงส่งผลกระทบต่อมนุษย์ได้ สะท้อนผ่านถ้อยคำอุปมาอุปไมย พลังความคิดถึง ของมโนอุปมาอุปไมย [ความคิดถึง คือ คน] และถ้อยคำอุปมาอุปไมย ความคิดถึง เจ็บปวด ของมโนอุปมาอุปไมย [ความคิดถึง คือ โรค] โดยเป็นการถ่ายทอดคุณสมบัติด้านผลผลิตของคนและผลลัพธ์ที่มีต่อมนุษย์ กับอาการเจ็บปวดของโรคไปยังวงความหมายของความคิดถึง

2.2 หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิดและด้านบุคคลสัมพันธ์

งานวิจัยนี้พบว่าอุปมาอุปไมยเชิงมโนทัศน์ความคิดถึงสามารถถ่ายทอดความคิดและใช้สื่อสารระหว่างบุคคลได้ โดยแนะให้ผู้รับสารกระทำหรือไม่กระทำบางอย่าง เพื่อมุ่งหวังให้เกิดกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นมโนอุปมาอุปไมย [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] ดังตัวอย่างที่ 11 ความคิดถึง ส่งไปถึงยัง (TA-SUNSUN, 2023) เห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาไทยกำลังถ่ายทอดคุณสมบัติการนำส่งกันได้ของวัตถุสิ่งของไปยังวงความหมายของความคิดถึง ซึ่งกำลังถ่ายทอดความคิดที่ว่าอารมณ์ความคิดถึงเป็นสิ่งที่ส่งต่อกันได้ และยังพยายามให้ผู้อื่นรับรู้ความคิดถึงของตน และมุ่งหวังให้ผู้รับสารเกิดปฏิกิริยาทางจิตใจกับความคิดถึงที่ตนเองส่งไป

2.3 หน้าทางด้านบุคคลสัมพันธ์

หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์เป็นการใช้อุปลักษณความคิดถึงเพื่อสื่อสารหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร เพื่อให้ผู้รับสารทราบถึงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ที่บ่งบอกได้ว่าผู้ส่งสารกำลังคิดถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง งานวิจัยนี้พบว่าโนอุปลักษณ์ความคิดถึง ได้แก่ [ความคิดถึง คือ คน] [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] และ [ความคิดถึง คือ น้ำ] สามารถทำหน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ได้โดยใช้ในการแสดงความรู้สึก ดังตัวอย่างที่ 12 ความคิดถึงกำลังทำงานอย่างหนัก (mildmax, 2024) ตัวอย่างที่ 13 ความคิดถึง มันเยอะมากวันนี้ (Mileeee, 2024) ตัวอย่างที่ 14 ความคิดถึงมันล้น (tiny-b, 2025) ซึ่งเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาไทยบนแอปพลิเคชัน X กำลังถ่ายโยงคุณสมบัติการทำงานหนักของคน คุณสมบัติจำนวนมากของวัตถุสิ่งของ และคุณสมบัติการล้นทะลักจากภาชนะของน้ำไปยังวงความหมายของความคิด เพื่อแสดงความรู้สึกคิดถึงกำลังอยู่ในระดับมาก และตัวอย่างที่ 15 ความคิดถึง มันช่างทรมาณหัวใจ (Put mammiinoonyneeymeencòp om, 2023) ซึ่งเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาไทยถ่ายโยงคุณสมบัติความเจ็บปวดความทรมาณของโรคไปยังวงความหมายของความคิดถึง เพื่อระบายอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในตัวของผู้ใช้ภาษาตนเอง ไม่เพียงเท่านั้น การวิจัยครั้งนี้ยังพบโนอุปลักษณ์ [ความคิดถึง คือ โรค] ใช้เพื่อกล่าวเกินจริงได้ด้วย ดังตัวอย่างที่ 16 ความคิดถึงมันฆ่าคนได้จริง ๆ นะ (Sunnysunshine, 2024) ซึ่งเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาไทยกำลังถ่ายโยงคุณสมบัติการทำให้สั้นชีวิตได้ของโรคที่ร้ายแรงไปยังวงความหมายของความคิดถึง โดยปกติอารมณ์ความรู้สึกไม่สามารถทำให้มนุษย์สั้นชีวิตได้โดยตรง และผู้ใช้ภาษาไทยก็ไม่ได้จะสั้นชีวิตเพราะความรู้สึกคิดถึง จึงเป็นการกล่าวเกินจริงที่ต้องการสื่อความหมายว่าผู้ใช้ภาษาไทยกำลังรู้สึกไม่สบายใจมากเนื่องมาจากอารมณ์ความคิดถึง

2.4 หน้าด้านการเรียบเรียงความ

หน้าที่การเรียบเรียงความเป็นการใช้อุปลักษณความคิดถึงเพื่อลำดับความให้มีเอกภาพและสัมพันธ์ภาพตลอดจนสร้างจินตนาการให้กับผู้รับสาร โดยใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มาก อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้พบว่าโนอุปลักษณ์ [ความคิดถึง คือ คน] และ [ความคิดถึง คือ โรค] สามารถทำหน้าที่ในการเรียบเรียงความโดยใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มาก ดังตัวอย่างที่ 17 ความคิดถึง ทำงานหนักอีกแล้ว (JAYRANG, 2023) เห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาไทยกำลังถ่ายโยงความหนักในการทำงานของคนไปยังวงความหมายของความคิดถึง เพื่อเรียบเรียงข้อความในแอปพลิเคชัน X โดยใช้ถ้อยคำที่สั้นกระชับ แต่สื่อความหมายถึงความรู้สึกคิดถึงอยู่ระดับมากได้อย่างชัดเจนและรูปธรรม และตัวอย่างที่ 18 ดูบรรเทาความคิดถึงไป (PokEZaaP, 2024) ผู้ใช้ภาษาไทยกำลังถ่ายโยงคุณสมบัติการรักษาบรรเทาอาการของโรคไปยังวงความหมายของความคิดถึง เพื่อเรียบเรียงข้อความในแอปพลิเคชัน X โดยใช้ถ้อยคำที่สั้นกระชับ แต่สื่อความหมายถึงตนเองไม่สบายใจมากจากอารมณ์ความคิด และต้องการให้ความรู้สึกไม่สบายใจนี้น้อยลง นอกจากนี้ยังพบว่าโนอุปลักษณ์ความคิดถึงยังสามารถสร้างจินตนาการได้อีกด้วย เช่น โนอุปลักษณ์ [ความคิดถึง คือ คน] ที่ประกอบด้วยถ้อยคำอุปลักษณ์ “ความคิดถึงเดินทางแต่เช้า” “ความคิดถึงกำลังเดินทาง” “ความคิดถึงมาแล้ว” แสดงให้เห็นภาพของคนที่กำลังเดินทางไปยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ซึ่งเป็นจุดหมายของความคิดถึง การใช้อุปลักษณความคิดถึงดังกล่าวจะช่วยให้ผู้รับสารเกิดภาพหรือจินตนาการตามอุปลักษณที่ผู้ส่งสารใช้ ซึ่งจะทำให้ผู้รับสารเข้าใจอารมณ์ความคิดถึงและกระบวนการเกิดอารมณ์ความคิดถึงอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าโนอุปลักษณ์หนึ่งมโนอุปลักษณ์อาจทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 หน้าที่ ทั้งนี้หน้าที่การถ่ายทอดความคิดโดยเฉพาะการอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม และหน้าที่ด้านการเรียบเรียงความโดยเฉพาะการใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มากเป็นหน้าที่สำคัญที่ปรากฏในเกือบทุกมโนอุปลักษณ์ เนื่องจากความคิดถึงเป็นสิ่งที่นามธรรม ในขณะที่แบบเปรียบเทียบคน วัตถุสิ่งของ โรค และน้ำมีความเป็นรูปธรรมมากกว่าและคุ้นเคยมากกว่า จึงสามารถช่วยถ่ายทอดความคิดที่เกี่ยวกับความคิดถึงและอธิบายความคิดถึงได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ลักษณะของโพสต์ในแอปพลิเคชัน X ยังเอื้อให้ผู้ใช้ภาษาไทยเลือกใช้อุปลักษณความคิดถึงโดยใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มากด้วย กล่าวคือ โพสต์ในแอปพลิเคชัน X ต้องมีความยาวไม่เกิน 140 ตัวอักษร จึงต้องเลือกใช้ภาษาที่สั้น กระชับและมีประสิทธิภาพในการสื่อสารสูงสุดเพื่อสื่อความคิดและลำดับความคิดเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกคิดถึงของตนเองผ่านแอปพลิเคชัน X ดังนั้นอุปลักษณจึงเป็นกลวิธีหรือเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกคิดถึงไปยังผู้รับสารได้เป็นอย่างดี

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา (Conclusion and Discussion)

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาลักษณะเชิงมโนทัศน์ความคิดถึงที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้บนแอปพลิเคชัน X ครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแอปพลิเคชัน X ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2568 โดยใช้คำค้นว่า “ความคิดถึง” จากนั้นแยกถ้อยคำที่ใช้อุปลักษณออกจากถ้อยคำอื่น วิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณตามแนวคิดอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ของ Lakoff & Johnson (2003) และ Kövecses (2002, 2004) และจัดกลุ่มมโนอุปลักษณ ทั้งนี้กลุ่มมโนอุปลักษณที่นำมาศึกษาต้องปรากฏความถี่โดยรวมแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง โดยพบทั้งหมด 4 มโนอุปลักษณสะท้อนผ่านทั้งหมด 157 ถ้อยคำอุปลักษณ ได้แก่ [ความคิดถึง คือ คน] [ความคิดถึง คือ วัตถุสิ่งของ] [ความคิดถึง คือ โรค] และ [ความคิดถึง คือ น้ำ] ตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ต่อจากนั้นวิเคราะห์หน้าที่ของอุปลักษณความคิดถึงตามแนวคิดหน้าที่อุปลักษณของ Goatly (1997) โดยพิจารณาลักษณะเด่นทางความหมาย รวมทั้งพิจารณาบริบทถ้อยคำ จึงจะนำมาจัดกลุ่มหน้าที่ของอุปลักษณ โดยพบมโนอุปลักษณดังกล่าวทำหน้าที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด โดยความคิดที่ถ่ายทอดได้แก่ 1) อารมณ์ความคิดถึงมีอยู่จริง 2) อารมณ์ความคิดถึงมีกระบวนการเกิดขึ้น และสามารถทำให้กระบวนการนี้หยุดได้ 3) อารมณ์ความคิดถึงเป็นสิ่งที่นับหรือวัดได้ 4) อารมณ์ความคิดถึงเป็นสิ่งที่ส่งต่อกันได้ 5) อารมณ์ความคิดถึงเป็นสิ่งที่ทำให้รู้สึกไม่สบายใจ 6) อารมณ์ความคิดถึงส่งผลกระทบต่อมนุษย์ได้ หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ ได้แก่การแสดงความรู้สึกและการกล่าวเกินจริง และหน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ ได้แก่การใช้คำน้อยแต่สื่อความมากและการสร้างจินตนาการ ทั้งนี้หน้าที่การถ่ายทอดความคิดโดยเฉพาะการอธิบายสิ่งที่เป็นามธรรมให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม และหน้าที่ด้านการเรียบเรียงความโดยเฉพาะการใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มากเป็นหน้าที่สำคัญที่ปรากฏในเกือบทุกมโนอุปลักษณ นอกจากนี้ยังพบหน้าที่ด้านถ่ายทอดความคิดและด้านบุคคลสัมพันธ์ที่ปรากฏทั้งสองหน้าที่พร้อมกันเพื่อให้เหตุผลกับผู้รับสารให้กระทำหรือไม่กระทำบางอย่าง โดยมุ่งหวังให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. อภิปรายผลการศึกษา

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามโนอุปลักษณความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยมโนอุปลักษณความคิดถึงบ้านของนักเขียนชาวจีนของ Zhang (2015) พบว่ามีมโนอุปลักษณที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง คือ การที่นักเขียนชาวจีนเปรียบเทียบความคิดถึงบ้านเป็นแสดมปี ตัวเรือ สุสาน และช่องแคบ โดยเชื่อมโยงกับระยะเวลาในการเติบโต คือ “ช่วงเด็ก” “ช่วงโตแล้ว” “ช่วงหลังจากนั้น” และ “ช่วงปัจจุบัน” ผู้วิจัยเห็นว่าประเภทและเนื้อหาข้อมูลเป็นปัจจัยที่ทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน กล่าวคือข้อมูลที่ Zhang (2015) ใช้ศึกษามีลักษณะเป็นวรรณกรรม ภาษาที่ใช้ในวรรณกรรมดังกล่าวจึงสะท้อนบริบททางประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงความคิดถึงบ้านอันเกิดจากข้อจำกัดด้านการเดินทางและการติดต่อสื่อสารระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับไต้หวัน ในช่วงเวลาหนึ่ง อุปลักษณที่พบจึงเป็นอุปลักษณสร้างสรรค์โดยแบบเปรียบเทียบอย่างแสดมปีและตัวเรือที่ปรากฏในตัวบทวรรณกรรมดังกล่าวจึงมุ่งเน้นไปที่สิ่งของซึ่งช่วยลดทอนช่องว่างของความห่างไกล หรือแบบเปรียบเทียบสุสานและช่องแคบที่สื่อถึงอุปสรรคที่ขวางกั้นความสัมพันธ์อันสะท้อนความรู้สึกพลัดพรากและข้อจำกัดเชิงกายภาพอย่างชัดเจน ในขณะที่ข้อมูลที่นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้มีลักษณะเป็นปริจเฉทสื่อสังคมซึ่งเป็นการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน ผู้ใช้ภาษาไทยจึงนำเอาประสบการณ์ใกล้ตัวหรือเป็นสิ่งที่คุ้นชินมาเปรียบเทียบกับอารมณ์ความคิดถึง จึงทำให้มโนอุปลักษณที่พบมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามนักเขียนชาวจีนเลือกใช้แบบเปรียบเทียบเป็นแสดมปี ตัวเรือ สุสาน และช่องแคบ โดยผ่านความคิดสร้างสรรค์ และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มอรรถรสและตกแต่งภาษาในงานเขียน ขณะที่งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลจากผู้ใช้ภาษาไทยทั่วไป มีวัตถุประสงค์หลักคือการถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับความรู้สึกคิดถึงและอธิบายอารมณ์ความคิดถึงของตนเอง

เมื่อพิจารณาร่วมกับงานวิจัยอื่นในภาษาไทย จะพบว่ามีงานนำ “สิ่งมีชีวิต” หรือ “มนุษย์” มาเปรียบเทียบกับอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ในภาษาไทย เช่น ความรัก ความสุข ความกลัว รวมถึงความคิดถึงในงานวิจัยนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์เกี่ยวกับมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้ใช้ภาษาไทยเป็นอย่างมาก จึงนิยมนามโนทัศน์นี้ไปเปรียบเทียบกับมโนทัศน์อารมณ์ นอกจากนี้ยังมีการใช้อุปลักษณวัตถุกับอารมณ์ความรู้สึกด้วย เช่น ความโกรธ ความเครียด ความกลัว ความสุข รวมถึงความคิดถึงในการวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือ ประสบการณ์การสัมผัสวัตถุโดยตรงของผู้ใช้ภาษาเอื้อให้ผู้ใช้ภาษานิยมใช้อุปลักษณวัตถุกับอารมณ์ความรู้สึก นอกจากนี้จุดประสงค์ของอุปลักษณวัตถุมีผลทำให้ผู้ใช้ภาษานิยมใช้อุปลักษณวัตถุเช่นกัน ดังที่เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 2003 : 26-27) กล่าวว่า การทำความเข้าใจประสบการณ์ในแง่ของวัตถุ (objects) และสสาร

(substances) ช่วยให้สามารถคัดเลือกบางส่วนของประสบการณ์ออกมาได้ และมองสิ่งเหล่านั้นเป็น "สิ่งที่แยกส่วนกันอย่างชัดเจน" ออกจากสิ่งที่อยู่ในประเภทแบบเดียวกัน (discrete entities or substances of a uniform kind) เมื่อเรามองประสบการณ์เป็น "สิ่งที่มีตัวตน" (entities) หรือ "สสาร" (substances) จะสามารถอ้างถึง (refer) จัดหมวดหมู่ (categorize) จัดกลุ่ม (group) และวัดปริมาณ (quantify) ของประสบการณ์ได้ โดยการวัดปริมาณเป็นจุดประสงค์สำคัญอย่างหนึ่ง ดังนั้นเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ที่อยู่ในระดับที่ต่างกัน การมองอารมณ์ความรู้สึกเป็นวัตถุที่วัดปริมาณและนับจำนวนได้จึงเป็นวิธีการแสดงออกทางภาษาที่สะดวกและเข้าใจง่าย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังตั้งข้อสังเกตว่าเมื่อผู้ใช้ภาษาไทยต้องการสื่ออารมณ์ความรู้สึกเชิงลบ เช่น อารมณ์กลัว อารมณ์โกรธ ความรัก รวมถึงอารมณ์ความคิดถึงในเชิงลบมักใช้แบบเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับโรคเพื่อสื่อถึงความทุกข์ทรมานที่เกิดมาจากอารมณ์ดังกล่าว ส่วนการสื่อความหมายของอารมณ์ความรู้สึกเชิงบวก เช่น ความสุข กลับไม่พบการใช้อุปมาอุปไมยในแบบเปรียบเทียบดังกล่าว

เมื่อพิจารณาร่วมกับงานวิจัยแนวจิตวิทยาของ Layous & Kurtz (2023) และ Juhl & Biskas (2023) จะเห็นว่าถ้อยคำอุปมาอุปไมย เช่น "ความเจ็บปวด" "ทรมาน" สามารถเป็นหลักฐานสนับสนุนความคิดที่ว่าความคิดถึงเป็นอารมณ์ "หวานปนขม" และมักมีความโศกเศร้าปนอยู่ด้วย

ไม่เพียงเท่านั้น มโนอุปมาอุปไมยความคิดถึงทั้ง 4 มโนอุปมาอุปไมยที่พบในงานวิจัยนี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่พบเจอได้บ่อยในสังคมวัฒนธรรมไทย หรือปรากฏบ่อยในประสบการณ์ชีวิตประจำวันของผู้ใช้ภาษาไทย กล่าวคือ คน วัตถุสิ่งของ และน้ำเป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรมและจับต้องได้ และโรคเป็นสิ่งที่คุ้นเคยมากกว่าสำหรับผู้ใช้ภาษาไทย ดังนั้นจึงสอดคล้องกับแนวคิดอุปมาอุปไมยเชิงมโนทัศน์ที่ว่าอุปมาอุปไมยมีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์หรือระบบความคิดของมนุษย์ มีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางร่างกายและประสบการณ์ทางสังคมวัฒนธรรม ผู้ใช้ภาษามักนิยมทำความเข้าใจและนำเสนอสิ่งที่นามธรรมมากกว่าและคุ้นเคยน้อยกว่าโดยผ่านสิ่งที่รูปธรรมมากกว่าและคุ้นเคยมากกว่า (Zhao, 2000; Kövecses, 2002; Lakoff & Johnson, 2003; Wang, 2006; Saralamba, 2013, 2019)

นอกจากอุปมาอุปไมยเชิงมโนทัศน์ความคิดถึงที่ปรากฏอย่างเป็นระบบและนำเสนอในผลการวิจัย ยังพบว่ามีการใช้อุปมาอุปไมยอื่นเพื่อเปรียบเทียบกับความคิดถึงที่น่าสนใจ เช่น ในตัวอย่าง ภาพ 144p ความคิดถึง 4K (cadaaypenmammiikhun thanaayreekhunmuatkoonkan, 2025) เป็นการเปรียบเทียบความคิดถึงกับภาพ เห็นได้จาก "144p, 4k" เป็นคำศัพท์เฉพาะเพื่ออธิบายความละเอียดของภาพ สามารถตีความได้ว่าผู้ใช้ภาษาไทยมีอารมณ์ความคิดถึงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างลึกซึ้ง และสามารถจำรายละเอียดในเวลานั้นได้อย่างแม่นยำ อย่างไรก็ตามอุปมาอุปไมยเหล่านี้ปรากฏจำนวนน้อยมาก และไม่เป็นระบบ ดังนั้นจึงไม่สามารถสังเคราะห์เป็นอุปมาอุปไมยเชิงมโนทัศน์ได้ในงานวิจัยนี้

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิจัยครั้งนี้ ยังพบมีการใช้นามนัยในการนำเสนออารมณ์ความรู้สึกคิดถึง ดังตัวอย่าง ความคิดถึง หน้าตาแบบนี้ (ตามด้วยรูปภาพของคน) (nisa246Def, 2023) ความคิดถึง ความอบอุ่นมาอยู่ตรงนี้หมดแล้วว (ตามด้วยรูปภาพของคน) (Besevboom Family, 2025) เป็นการใช้ความคิดถึงเพื่อแทนที่คนที่คิดถึง เนื่องจากผู้ใช้ภาษาไทยมีการเชื่อมโยงอารมณ์ความคิดถึงกับคนที่คิดถึงอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ เมื่อเห็นหน้าของคนที่คิดถึงก็จะเกิดอารมณ์ความคิดถึง และเมื่อกล่าวถึงอารมณ์ความคิดถึงหรือคนที่คิดถึงก็จะนึกถึงคนนั้นทันที ถ้ามีการศึกษาอารมณ์ความคิดถึงในมุมมองนามนัย น่าจะเผยให้เห็นมโนทัศน์ความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยมากขึ้น เนื่องจากนามนัยเป็นสิ่งที่สะท้อนวิธีการคิด การกระทำ และการพูดในชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับอุปมาอุปไมย (Lakoff & Johnson, 2003 : 38) และนามนัยเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่สะท้อนระบบบริหารของผู้ใช้ภาษาได้อย่างน่าสนใจ (Kövecses, 2002)

ยิ่งไปกว่านั้น ผู้วิจัยยังสังเกตว่าอุปมาอุปไมยที่ผู้ใช้ภาษาไทยใช้บนแอปพลิเคชัน X โดยส่วนมากมักสื่ออารมณ์ความคิดถึงในเชิงลบ อาจเป็นเพราะผู้ใช้ภาษาไทยบนแอปพลิเคชัน X ต้องการระบายอารมณ์ความคิดถึงที่ตนเองอาจไม่สามารถกระทำได้จริงตามใจปรารถนา จึงใช้แอปพลิเคชันดังกล่าวเป็นช่องทางในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกคิดถึงของตน อีกทั้งแอปพลิเคชัน X ก็มีลักษณะเฉพาะที่เอื้อต่อการสื่อสารแบบไม่เปิดเผยตัวตน และไม่ต้องเผชิญหน้าโดยตรงแพลตฟอร์มดังกล่าวจึงกลายเป็นช่องทางสำคัญในการระบายอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบและการแสดงออกถึงความโหยหา ดังนั้นอุปมาอุปไมยความคิดถึงที่ปรากฏในแอปพลิเคชัน X จึงไม่สมมาตรกับค่านิยมของความคิดถึงในเชิงทฤษฎี ความหมายของความคิดถึงจึงแปรไปตามมิติของอารมณ์ ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษา อารมณ์ กับบริบทการสื่อสารในสื่อสังคมได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะการศึกษา (Research Recommendations)

งานวิจัยนี้จำกัดการสืบค้นข้อมูลที่น่าสนใจมาศึกษา โดยใช้คำค้น “ความคิดถึง” เท่านั้น จึงอาจทำให้ละเลยบางมุมมองที่เกี่ยวกับอารมณ์ความคิดถึงของผู้ใช้ภาษาไทยที่สะท้อนผ่านรูปภาพอื่น จึงเสนอให้มีการต่อยอดงานวิจัยครั้งนี้ โดยสืบค้นรูปภาพอื่นที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความคิดถึง เช่น “คณะ” “คำนี้” “อวอร์ด” “โหยหา” รวมถึงรูปภาพอื่นที่มีคำว่า “ใจ” ที่สื่อถึงความคิดถึง ซึ่งอาจทำให้เห็นระบบความคิดหรือมโนทัศน์เกี่ยวกับอารมณ์ความคิดถึงที่แตกต่างกับงานวิจัยนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาอุปมาอุปไมยอารมณ์ความรู้สึกอื่นในภาษาไทย เช่น ความตื่นเต้น ความเหงา เพื่อแสดงให้เห็นมโนทัศน์ที่ผู้ใช้ภาษาไทยมีต่ออารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ รวมทั้งการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยความคิดถึงในภาษาไทยกับภาษาอื่น เพื่อแสดงให้เห็นมโนทัศน์ของคนที่อยู่ในบริบทของสังคมวัฒนธรรมที่ต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgments)

ผู้วิจัยมิได้ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ในกระบวนการดำเนินการวิจัยและการนำเสนอผลการวิจัย

รายการเอกสารอ้างอิง (References)

- #yuuroooniw. [@muanfunnara]. (2023, April 10). kh๖๖ sàat # khwaamkhítth๖๖ “Sending you my nostalgia.” X. <https://x.com/muanfunnara/status/1645317952592580609> (In Thai)
- Besevboom Family. [@BesevboomF]. (2025, September 8). khwaamkhítth๖๖ khwaamòpùn maa yùu tro๖๖ níi mòt lE&www “All the nostalgia and warmth are right here” X. <https://x.com/BesevboomF/status/1964919475297530036> (In Thai)
- bowl. [@harib0bo]. (2023, February 4). banthaw khwaamkhítth๖๖ dáay nítn๖๖ “It eases the nostalgia a little.” X. <https://x.com/harib0bo/status/1621560680947269633> (In Thai)
- cadaaypenmammiikhunthanaayreekhunmuatkoonkan. [@jifzSKR]. (2025, April 2). phâap 144p khwaamkhítth๖๖ 4K “14 4p image, 4K nostalgia.” X. <https://x.com/jifzSKR/status/1907407880070090817> (In Thai)
- Chokthawikit, S. (2021). Conceptual Metaphor of [FEAR] in Literary Work: A Case Study of the Short Story Entitled ‘/sa.๖๖๖ ๖๖๖ na๖๖ dō๖๖ ๖๖๖’ (Confused Calmness in Snakes’ Wilderness). *Manutsayasat Wichakan*, 28(1), 116-153. (In Thai)
- Goatly, A. (1997). *The Language of Metaphors*. London: Routledge.
- Janhom_love. [@LoveJanhom]. (2025, February 23). khwaamkhítth๖๖ mâykh๖๖ yùtphák “My nostalgia never stops.” X. <https://x.com/LoveJanhom/status/1893445703604535551> (In Thai)
- JAYRANG. [@JAYRANG777]. (2023, December 14). khwaamkhítth๖๖ tham๖๖ aannák iiklE&w “Missing you is working overtime again.” X. <https://x.com/JAYRANG777/status/1735221907656708226> (In Thai)
- Juhl, J., & Biskas, M. (2023). Nostalgia: An Impactful Social Emotion. *Current Opinion in Psychology*, 49, 101545. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2022.101545>
- Kaewjungate, W. (2023). Stress: A Study of a Conceptual Metaphor of Thai Language Users on Twitter. *Journal of Liberal Arts Thammasat University*, 23(3), 111–139. (In Thai)
- Klindej, K., & Rodsap, N. (2019). Conceptual Metaphor of Love s in Composed of Keaw Achariyakul’s Songs. *MangraiSaana Journal*, 7(2), 33-44. (In Thai)
- Klinnamhom, R. (2013). Conceptual Metaphor of Happiness in Thai Blogs. *Institute of Culture and Arts Journal*, 14(2), 132-138. (In Thai)

- koongkamkram LOVE20. [@koongkamkram111]. (2025, March 26). khwaamkhíthhǎn sòŋ pay thǎn “Sending you my nostalgia to you.” X. <https://x.com/koongkamkram111/status/1904899761532023028> (In Thai)
- Kövecses, Z. (2002). *Metaphor: A Practical Introduction*. New York: Oxford University Press.
- Kövecses, Z. (2004). *Metaphor and Emotion: Language, Culture, And Body in Human Feeling*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). *Metaphor We Live By*. London: The University of Chicago Press.
- Layous, K., & Kurtz, J. L. (2023). Nostalgia: A Potential Pathway to Greater Well-Being. *Current Opinion in Psychology*, 49, 101548. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2022.101548>
- llr. [@yule4177]. (2025, June 8). khwaamkhíthhǎn SmartBoom phǎm khǎn thúkwan “Missing SmartBoom grows stronger every day.” X. <https://x.com/yule4177/status/1931608774911164689> (In Thai)
- luukbaawKEM. [@YingAmara]. (2023, February 7). khwaamkhíthhǎn dǎnthaaŋ tǎchǎaw lǎy “nostalgia started traveling early this morning.” X. <https://x.com/YingAmara/status/1622752220591824896> (In Thai)
- maymayy. [@maysylvie]. (2023, May 19). hàak khwaamkhíthhǎn man lón ǎk pay “If the nostalgia overflows” X. <https://x.com/maysylvie/status/1659534142034579456> (In Thai)
- Meanmean cheeniimiikhwaammaay MP86. [@meanmean1m]. (2025, September 29). khwaamkhíthhǎn thamŋaannàk mǎak “Missing you is working overtime.” X. <https://x.com/meanmean1m/status/1972471559857324192> (In Thai)
- mildmax. [@bmild93]. (2024, July 2). khwaamkhíthhǎn kamlaŋ thamŋaan yàaŋnàk “My nostalgia is working overtime.” X. <https://x.com/bmild93/status/1808010757722067220> (In Thai)
- Mileeee. [@smiley_kob]. (2024, September 20). khwaamkhíthhǎn man yǎ mǎak wanníi “I miss you so much today.” X. https://x.com/smiley_kob/status/1836940783754391817 (In Thai)
- Muangkaew, N., & Nitnara, A. (2021). Love Metaphors in The Lyrics of Thongchai McIntyre. *Trends of Humanities and Social Sciences Research*, 9(1), 108–124. (In Thai)
- mulek(Smiley). [@Maury62893873]. (2023, December 24). khwaamkhíthhǎn maa lǎw “The nostalgia for you, has arrived.” X. <https://x.com/Maury62893873/status/1738862999480504663> (In Thai)
- nisa246Def. [@nisamon89385562]. (2023, May 10). khwaamkhíthhǎn nǎataa bǎp nǐi “This is what nostalgia looks like.” X. <https://x.com/nisamon89385562/status/1656140726831558656> (In Thai)
- Permkwamsuk, P., Piboonarluk, W., & Stithyudhakarn, S. (2023). The Experience of Suicide Attempt in Patient with Major Depressive Disorder in Somdet Chaopraya Institute of Psychiatry: Motivation and Volition. *Journal of Somdet Chaopraya Institute of Psychiatry*, 17(1), 20–39. (In Thai)
- Phanthumeta, N. (2012). *Khlang kham* [Words Corpus]. Bangkok: Amarin. (In Thai)
- PokEZaaP. [@pokezaap]. (2024, May 14). khíthhǎn duu banthaw khwaamkhíthhǎn pay rǎn khíthhǎn kwàa dǎm “Missing you... Does this help ease the nostalgia, or make it worse?” X. <https://x.com/pokezaap/status/1790387677990408526> (In Thai)
- Put mammiinoonyeemeencòp om. [@putLove_JB]. (2023, March 27). khwaamkhíthhǎn man chǎaŋ thǎwramaan hǎ acay “Missing you is so agonizing.” X. https://x.com/putLove_JB/status/1640146482740494338 (In Thai)
- Rodsap, N. (2018). Conceptual Metaphors of Sadness in Thai Novels. *Journal of Humanities and Social Sciences Review Lampang Rajabhat University*, 6(2), 55-75. (In Thai)
- Rodsap, N., Wongwattana, U., & Anansiriwat. (2017). Conceptual Metaphors of Fear in the Short Stories and Thai Broadcasting. *Mekong-Salween Civilization Studies Journal*, 8(2), 85–107. (In Thai)
- Royal Society. (2011). *Royal Institute Dictionary 2011*. Retrieved 13 October 2025, <https://dictionary.orst.go.th> (In Thai)
- Saralamba, C. (2013). Metaphor in Cognitive Linguistics Theory. *Journal of Liberal Arts Thammasat University*, 5(1), 1–16. (In Thai)

- Saralamba, C. (2019). *Language and Meaning*. Bangkok: Jaran Sanitwong Printing. (In Thai)
- Sunnysunshine. [@imsunnyyyy]. (2024, August 19). khwaamkhítth^{๕๕} man khâakhon dâay ci^{๕๕} ná kh^{๕๕}pkhun khlip càak phii k^{๕๕} “Missing someone can really kill. Thanks, P' Kong, for the video.” X. <https://x.com/imsunnyyyy/status/1825416573961580817> (In Thai)
- Suthanaphinyo, S. (2022). Love Metaphors in Isan Country Songs. *VANNAVIDAS*, 22(2), 69–102. (In Thai)
- TA~SUNSUN. [TAaaa17EL]. (2023, December 5). khwaamkhítth^{๕๕} sò^{๕๕} pay th^{๕๕} ya^{๕๕} “Have nostalgia been delivered?” X. <https://x.com/TAaaa17EL/status/1732066860605362404> (In Thai)
- Taephant, N. (2022). *Mea Toong Suunsia An Pen Thirak* [When losing a loved one]. Retrieved 13 October 2025, from <https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/stage-of-depression/> (In Thai)
- Tawichai, S. (2007). Conceptual Metaphors of Anger in Thai. *Journal of the Faculty of Arts, Silpakorn University*, 29(Special Issue), 209–232. (In Thai)
- timeless. [@plutoaroundyou]. (2024, September 1). khwaamkhítth^{๕๕} thii th^{๕๕}ramaan thiiisut kh^{๕๕} kaan khítth^{๕๕} th^{๕๕} ð thii pen khon kàw “The most agonizing nostalgia is missing the old you.” X. <https://x.com/plutoaroundyou/status/1830269659548959109> (In Thai)
- tiny-b. [@tinyb1ue]. (2025, July 20). khwaamkhítth^{๕๕} man lón “The nostalgia is overwhelming.” X. <https://x.com/tinyb1ue/status/1946870967516741989> (In Thai)
- Wang, Y. (2006). *Cognitive Linguistics*. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press. (In Chinese)
- Zhang, X. (2015). Metaphor Study on Nostalgia from the Perspective of Conceptual Metaphor Theory. *Journal of Jiamusi Vocational Institute*, 31(4), 55. (In Chinese)
- Zhao, Y. (2000). *Introduction to Cognitive Linguistics*. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press. (In Chinese)